

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2023-2025

Yksiköt:

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan:

Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

- Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.
- Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

(Lähde: [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#))

Tasa-arvo-lain (609/1986) tarkoitus on:

- estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.
- Tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolaille ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa.
- Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.
- (Lähde: [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma | Opetushallitus \(oph.fi\)](#))

Iin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma:

- Iin kunnan inklusiivisessa toimintakulttuurissa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa.
- Jokainen henkilöstön jäsen on tärkeä osa kasvatusyhteisöä. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä.
- Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta.
- Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa.

lin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma:

- Varhaiskasvatus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia.
- Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.

Iin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelma:

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria –

- Iin kunnan esiopetuksen toimintakulttuuri tukee avointa vuorovaikutusta ja yhteisöllisten toimintatapojen kehittymistä.
- Esiopetuksen toiminnassa näkyvät lapsiryhmässä edustettuna olevat kielet ja kulttuurit sekä uskonnot ja katsomukset.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan:

1. tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa
2. asetetaan kehittämiskohteita
3. laaditaan toimenpiteitä toimintakausille 2023-2025.

Nykytilan kartoitus:

Toteutimme Nikkarin pk:ssa henkilöstön kuulemisen kyselyllä, jossa oli tasa-arvokompassin kaikki viisi teemaa. Seuraavat teemat nousivat esille:

teema 1: Tilat ja ympäristö (lelujen kierrätys, erilaisuutta painottaen kirjallisuuden henkilöissä ja leluissa)

Tavoite: Säännölliset lasten kokoukset

teema 2: Asenteet ja vuorovaikutus (nonverbaalinen viestintä kohtaamisissa aikuisten ja lasten välillä)

Tavoite: Läheisyyden ympyrän käyttö kuukausittain

Toteutimme kyselyn nousseista teemoista myös lapsille.

Yksikön kehittämiskohteet

1. TILAT JA YMPÄRISTÖ

- Tätä harjoittelemmme kaikilla ikätasoryhmillä ja tekemällä yhteistyötä toisten ryhmien välillä. Kierrätämme leluja ryhmien välillä. Vuosittain tehtävissä leluhankinnoissa otamme huomioon lasten toiveet, kiinnostuksen kohteet. Ja yritämme hankkia mahdollisimman monipuolisia leluja, pelejä, kirjoja yms.
- Hyödynnetään kirjaston palveluita, lainaamalla eri kulttuuriin painottuvaa kirjallisuutta, satutuokiot paikan päällä ja etänä. Lapset saavat tutustua ympäröivään maailmaan erilaisten pelien ja kirjojen kautta, näissä olemme kiinnittäneet huomiota siihen, että ne ovat kaikille lapsille sopivia, eivätkä edusta toisia syrjiviä näkökulmia.
- Leikin rikastamista erilaisilla projekteilla esim. Matka maailman ympäri, jossa tutustutaan eri maiden kulttuureihin (ruoka, kieli, raha, koulunkäynti, leikki) muokkaamalla ryhmien toimintaympäristöä leikkiä tukevaksi.

JATKUUTILAT JA YMPÄRISTÖ..

- Sisä- ja ulkotiloissa on lapsille monenlaisia leikkipaikkoja, joita muokkaamme aika ajoin. Toimintaympäristöä on muokattu niin, että se mahdollistaa monipuolisen liikkumisen muuallakin kuin liikuntasalissa (teippaukset lattiassa käytävillä). Liikuntavälineitä on tuotu myös ryhmiin ja niiden käyttö mahdollistettu päivän aikana. Välineet ovat lasten saatavilla.
- Ulkotilojen leluosastoa täydennetään myös lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan.
- Nikkarissa lapset saavat tutustua ympäristöön retkeilemällä lähimetsissä ja puistoissa. Meillä on retkeily ja luontovarusteita (istuinalustoja, kiikareita, looppeja, trangia, riippumatto ja tarppi) sekä erilaisia välineitä rakenteluun ja paljon materiaalia leikkeihin sekä toimintatuokioihin luonnossa.

2. ASENTEET JA VUOROVAIKUTUS

Läheisyyden ympyrä on tärkeä työkalu henkilökunnalle, jonka avulla voidaan varmistaa, että jokainen lapsi tulee huomatuksi ja kuulluksi. Lasten kyselystä nousi esille se, että he toivovat kohtaavansa iloisen ja rakastavan aikuisen.

Kohtaamme jokaisen lapsen yksilönä ja jokaisella lapsella on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi. Jokainen lapsi saa olla oma ainutlaatuinen itsensä ja kasvaa aivan omaa tahtiaan. Jokainen henkilökunnasta huomioi omassa käytöksessään nonverbaalisen viestinnän merkityksen (ilmeet, eleet, tapa olla lasten lähellä/saatavilla). Huolehdimme, että jokainen lapsi saa päivän aikana aikuisilta positiivista palautetta ja mukavia sanoja ja juhlimme pieniäkin hoksaamisia ja onnistumisia.

Henkilökuntaa on koulutettu esim. Positiivisen pedagogiikan saloihin ja se näkyy ja kuuluu arjessamme päivittäin.

JATKUU ASEENTEET JA VUOROVAIKUTUS..

- Säännölliset lastenpalaverit antavat lapsille mahdollisuuden ilmaista toiveensa ja mielipiteensä ja voimme yhdessä pohtia ja miettiä asioita/tulevia toimintatuokioita.
- Varhaiskasvatusyksikössämme emme hyväksy kenenkään minkäänlaista kiusaamista. Panostammekin kovasti kaveritaitojen opetteluun, tunnetaitojen (Piki, Fanni, Eläinlasten elämää, Molli, Vahvuus Varis ja Askeleittain) harjoitteluun ja rohkaisemme lapsia kertomaan, mikäli he kokevat päivän aikana kenenkään taholta loukkaavaa käytöstä.
- Syksyllä 22.8.2023 livarin superseikkailu tapahtumassa lasten vanhemmille suunnatussa kyselyssä nousi esille se, että perheet ovat tyytyväisiä kunnan varhaiskasvatuspalveluihin ja lapsi saa olla oma, arvokas, ainutlaatuinen itsensä. On hyvin tärkeää toteuttaa molemmiin puolin kunnioittavaa ja rakentavaa yhteistyötä vanhempien kanssa - myös tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön saralla. Kunnioitamme perheiden henkilökohtaisia vakaumuksia tarjoten lapsille monipuolista toimintaa, joita sopeutetaan tarvittaessa. Kasvatuskumppanuus varhaiskasvatusyksikön ja kodin välillä on meille tärkeä arvo.

MUUTA ESILLE NOUSSUTTA ASIAA

- Esille nousi myös eriarvoisuus varhaiskasvatusyksiköiden sijanneista johtuvista siirtymistä. Esimerkiksi matkat luistelukentälle, kirjastoon yms. Nikkarista matkaa kertyy n.1,8 km yhteen suuntaan, joten yhdenvertaisuus ja tasa-arvoisuus ei toteudu muihin varhaiskasvatusyksiköihin lin keskustan alueella verrattuna.

Toimenpiteet:

Selvitellään mitä henkilökunta ja yksikönjohtaja voi tehdä/vaikuttaa asiaan.

Tarkastellaan asiaa Syksyllä 2024.

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulut ja vastuut

- Toimintakaudella 2023-2024 tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työryhmä esittelee suunnitelmansa ja jalkauttaa tiimeihin.
- Toimikaudella 2024-2025 jokainen tiimi alkaa toteuttaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelmaa ja työryhmä ylläpitää ja arvioi sen toteutumista syksyllä ja keväällä.

ARVIOINTI

- Arvioimme syksyllä 2024 ja keväällä 2025 kuinka suunnitelma on lähtenyt arkeen mukaan. Toteutamme kyselyn henkilöstölle ja lapsille teemojen mukaisesti. Vertaamme kyselyitä keskenään ja arvioimme millaista kehitystä/parannusta on tapahtunut teemoihin liittyen tai miksi ei ole.

Materiaalia

- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)